

Visie is de kunst de onzichtbare dingen te zien
Jonathan Swift, *Thoughts on various subjects* (1745)

Concept visiedocument van BREDATAAL

Met onze visie willen we een visionair en ambitieus beeld schetsen van wat BREDATAAL wil zijn. Om een visie voor ons netwerk te formuleren kunnen we ons de volgende vragen stellen:

Welke ontwikkelingen (onderwijskundig, sociologisch, technisch, politiek) zijn belangrijk voor onze organisatie?

Hoe ziet onze toekomst eruit?

Welke ambities hebben wij op langere termijn?

Hoe moeten we ons in de toekomst gaan ontwikkelen?

Uitgangssituatie en ontwikkelingen

De legitimiteit van BREDATAAL is gelegen in de groeiende vraag naar (bij)scholing in de Nederlandse taal. De markt reageert hierop met taalscholingsaanbod in vele varianten.

Die markt bestaat uit gesubsidieerde onderwijsinstellingen, commerciële taalaanbieders, door de overheid geïnitieerde taalactiviteiten, vrijwilligersorganisaties, en particuliere initiatieven.

De (bij)scholing richt zich op twee zaken, te weten het taalonderwijs aan laaggeletterden en het onderwijs aan anderstaligen. Opgemerkt dient te worden dat beide doelgebieden overlapping kennen. Bij beide speelt een sociologisch-economische component. De kansen op de arbeidsmarkt en deelname aan het maatschappelijk bestel wordt in hoge mate bepaald door de taalvaardigheid van de mensen uit de betreffende doelgroep.

Door de grote instroom van anderstaligen in onze samenleving lag het voor BREDATAAL voor de hand zich in eerste instantie te richten op deze groep. Mede door een convenant tussen de Gemeente Breda en BREDATAAL is vastgelegd dat het netwerk zich zou richten op een jaarlijkse substantiële verhoging van het aantal anderstalige deelnemers. De Bredase politiek is zich er inmiddels van bewust dat geïnvesteerd moet worden in goed taalonderwijs aan anderstaligen, niet in de laatste plaats om hen te kunnen laten stijgen op de participatieladder. Dit is uiteraard ook van toepassing op het groeiend aantal laaggeletterde moedertaalsprekers.

BREDATAAL wil de informatie op het gebied van taal(bij)scholing toegankelijk maken voor iedereen. Dat doet ze op een aantal manieren. Allereerst is er het netwerk van de deelnemende organisaties. Dit zorgt o.a. voor onderlinge informatieuitwisseling op het gebied van onderwijskundige ontwikkelingen. Voor taalvragers is er een webportaal waar het totale regionale taalaanbod te vinden is. Met behulp van het TaalSpreekuur kan voor de taalvrager een passend taalleertraject worden uitgezet.

De (technische) ontwikkelingen op het gebied van informatieverwerking en -deling (internet, social media, augmented reality e.d.) kunnen niet los gezien worden van het medium taal. De achterstand die anders- en laagtaligen hebben, speelt nu ook al op het gebied van de moderne communicatiemiddelen. Op dit vlak is er ook zeker een taak weggelegd voor BREDATAAL.

[...]

Toekomst

In een samenleving waarin meer en meer een beroep wordt gedaan op de zelfredzaamheid van burgers, kan het niet anders dan dat ook op het gebied van bij- en nascholing de burger zelf het initiatief zal moeten nemen om zijn deelname aan het maatschappe-

lijk verkeer veilig te stellen. Voor onze organisatie houdt dat in dat voor hen, die in welke vorm dan ook een taalachterstand hebben, wij een hulp kunnen zijn bij het zoeken naar mogelijkheden om deze achterstand zoveel mogelijk te verkleinen. We zullen er in eerste instantie voor moeten zorgen dat we zichtbaar en vindbaar zijn voor onze doelgroep. Daarnaast zullen we onze dienst moeten uitbreiden met de mogelijkheid om de beginsituatie van de taalvrager goed in kaart te kunnen brengen. Hierbij valt te denken aan taal- en competentietoetsen. Ook zou het netwerk uitgebreid kunnen worden met organisaties die cursussen aanbieden op het gebied van nieuwe informatietechnologie en nieuwe media.

[...]

Ambities

Het zijn natuurlijk allereerst de ambities van de verschillende netwerkdeelnemers die het verschil maken voor de taalvrager. De taak van onze organisatie is om oog te hebben voor de ontwikkelingen die zich in het veld afspelen en deze vervolgens mee te nemen bij het uitzetten van een taaltraject voor de taalvrager. Maar BREDATAAL kan zelf ook sturend en leidend zijn in het proces van taalverbetering. BREDATAAL zou kunnen uitgroeien tot een regionale instantie die leidend is op het gebied van taal- en informatieverwervingstrajecten. Hiertoe is van belang dat binnen afzienbare tijd taalorganisaties van alle West-Brabantse gemeenten benaderd worden om de krachten te bundelen.

[...]

Ontwikkelen

Gezien de vraag naar taal(bij)scholing zal het aantal taalaanbieders de komende jaren blijven toenemen. Ons netwerk zal daardoor ook groeien. Om een goed overzicht te houden op de diversiteit van de aanbieders is het noodzakelijk dat een 'trajectkeuze-instrument' ontwikkeld wordt dat rekening houdt met nieuwkomers op deze markt. Ook wil BREDATAAL de mogelijkheid bieden om via de website informatie uit te wisselen, lesmateriaal te delen en te communiceren met zowel taalaanbieders als taalvragers. Ook zullen hiervoor social media ingezet kunnen worden, maar ook een BREDATAAL-app hoort daar zeker bij. BREDATAAL zou ook verbindend kunnen zijn tussen ouderen en jongeren. In onze samenleving zijn vele ouderen eenzaam, maar vaak nog uitstekend in staat en ook welwillend om bij te dragen aan de verwerving van de Nederlandse taal door een jongere generatie. Je zou hierdoor kunnen spreken van een win-winsituatie.

[...]

Bovenstaande is een nog niet afgerond concept visiedocument waaraan nog door anderen bijgedragen kan worden. Ik zou daarom willen vragen of jullie bovenstaande van commentaar, op- of aanmerkingen, of van ideeën willen voorzien. Bij voorbaat hartelijk dank.

Henk Scherff

(henk@bredataal.nl)

april 2016